

Szczegółowe zasady nadzoru Rynku Towarów Giełdowych i Zorganizowanej Platformy Obrotu Towarowej Giełdy Energii S.A.

Tekst jednolity Szczegółowych zasad nadzoru Rynku Towarów Giełdowych i Zorganizowanej Platformy Obrotu Towarowej Giełdy Energii S.A. stanowi załącznik do Uchwały Zarządu Nr 61/14/20 z dnia 04.03.2020 r.

Właściciel dokumentu: Biuro Nadzoru Rynku

Wersja 1.0.

Warszawa, marzec 2020 r.

Nr wersji:	Data wydania	Numer strony
[1.0]	04.03.2020	Strona 1 z 8

Spis treści

Rozdział 1. Postanowienia ogólne.	3
Rozdział 2. Zasady realizacji funkcji nadzoru rynku.....	4
Rozdział 3. Dobre praktyki giełdowe.	5
Rozdział 4. Określenie nadużyć na rynku.	5
Rozdział 5. Uprawnienia nadzorcze.	7
Rozdział 6. Raportowanie.	7
Rozdział 7. Działalność edukacyjno – szkoleniowa.	8
Rozdział 8. Sankcje.	8
Rozdział 9. Postanowienia końcowe.	8

Nr wersji:	Data wydania	Numer strony
[1.0]	04.03.2020	Strona 2 z 8

Rozdział 1. Postanowienia ogólne.

- 1.1. Niniejsze Szczegółowe zasady nadzoru Rynku Towarów Giełdowych i Zorganizowanej Platformy Obrotu Towarowej Giełdy Energii S.A., zostały wprowadzone na podstawie § 30 ust. 3 Regulaminu obrotu Rynku Towarów Giełdowych oraz § 42 ust. 3 Regulaminu obrotu Zorganizowanej Platformy Obrotu Towarowej Giełdy Energii S.A. w celu określenia zasad nadzoru Rynku Towarów Giełdowych i Zorganizowanej Platformy Obrotu.
- 1.2. Szczegółowe zasady nadzoru Rynku Towarów Giełdowych i Zorganizowanej Platformy Obrotu Towarowej Giełdy Energii S.A. dotyczą następujących rynków:
 - a) Rynku Dnia Następnego i Bieżącego;
 - b) Rynku Dnia Następnego i Bieżącego Gazu;
 - c) Rynku Praw Majątkowych;
 - d) Rynku Terminowego Produktów z dostawą energii elektrycznej;
 - e) Rynku Terminowego Produktów z dostawą gazu;
 - f) Rynku Towarów Rolno - Spożywczych
- 1.3. Regulacje oraz zalecenia organów nadzoru powiązane z Szczegółowymi zasadami nadzoru:
 - a) Regulamin obrotu Rynku Towarów Giełdowych Towarowej Giełdy Energii S.A.;
 - b) Regulamin obrotu Zorganizowanej Platformy Obrotu Towarowej Giełdy Energii S.A.;
 - c) Wytyczne w sprawie stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (wydanie 4);
 - d) Ustawa o giełdach towarowych z dnia 26 października 2000 r.;
 - e) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii;
 - f) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku oraz uchylające dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywy Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE;
 - g) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/95/WE i dyrektywę 2011/61/UE.
- 1.4. Ilekroć w niniejszej regulacji jest mowa o:
 - a) BNR – rozumie się przez to Biuro Nadzoru Rynku;
 - b) Członku Giełdy - rozumie się przez to podmiot posiadający status Członka Giełdy zgodnie z Regulaminem RTG;
 - c) Członku OTF - rozumie się przez to podmiot posiadający status Członka OTF zgodnie z Regulaminem OTF;
 - d) Giełdzie – rozumie się przez to Towarową Giełdę Energii S.A. z siedzibą w Warszawie;
 - e) Instrukcji – rozumie się przez to Instrukcję monitorowania rynków organizowanych przez TGE S.A., opisującą proces działań nadzorczych prowadzonych przez BNR, w celu przeciwdziałania i ujawniania potencjalnych nadużyć, z uwzględnieniem zasad oceny ryzyka ich wystąpienia;

Nr wersji:	Data wydania	Numer strony
[1.0]	04.03.2020	Strona 3 z 8

- f) KNF – rozumie się przez to Komisję Nadzoru Finansowego;
- g) Nadużycie, nadużycie rynkowe - rozumie się przez to manipulację lub próbę manipulacji w wyniku składanych zleceń lub zawieranych transakcji oraz poprzez wykorzystanie informacji poufnej/wewnętrznej;
- h) OTF - rozumie się przez to Zorganizowaną Platformę Obrotu prowadzoną przez Giełdę;
- i) Procedurze - rozumie się przez to Procedurę przeciwdziałania i ujawniania uzasadnionych przypadków podejrzenia wystąpienia nadużyć na rynku towarów giełdowych i rynku instrumentów finansowych;
- j) Regulaminie OTF - rozumie się przez to Regulamin obrotu Zorganizowanej Platformy Obrotu Towarowej Giełdy Energii S.A.;
- k) Regulaminie RTG – rozumie się przez to Regulamin obrotu Rynku Towarów Giełdowych Towarowej Giełdy Energii S.A.;
- l) RTG – rozumie się przez to Rynek Towarów Giełdowych prowadzony przez Giełdę;
- m) Szczegółowych zasadach nadzoru – rozumie się przez to niniejsze Szczegółowe zasady nadzoru Rynku Towarów Giełdowych i Zorganizowanej Platformy Obrotu Towarowej Giełdy Energii S.A.;
- n) URE - rozumie się przez to Urząd Regulacji Energetyki.

Rozdział 2. Zasady realizacji funkcji nadzoru rynku.

- 2.1. Giełda tworzy i utrzymuje skuteczne mechanizmy i procedury służące identyfikacji przypadków naruszania zakazu wykorzystywania informacji wewnętrznych/poufnych oraz zakazu manipulacji w obrocie giełdowym.
- 2.2. Jednostką organizacyjną odpowiedzialną za realizację funkcji nadzoru rynku przez Giełdę jest BNR.
- 2.3. Celem BNR jest ochrona przejrzystości i integralności rynku, zapobieganie naruszeniu istotnych interesów Członków Giełdy / Członków OTF, poprzez monitorowanie ich działalności w celu identyfikacji zdarzeń mogących uzasadniać podejrzenie wystąpienia nadużyć na RTG lub OTF.
- 2.4. Nadzór nad rynkiem giełdowym jest realizowany z należytą starannością, zgodnie z przyjętą strategią monitorowania rynku, stanowiącą zbiór zasad i reguł postępowania w procesie ciągłego monitorowania działań Członków Giełdy / Członków OTF oraz zgodnie z zasadami oceny ryzyka wystąpienia nadużyć. Strategia monitorowania rynku jest opisana w procedurze a zasady oceny ryzyka w instrukcji.
- 2.5. W procesie nadzoru rynku, pracownicy BNR kierują się:
 - a) prawością tzn. wykonują swoją pracę uczciwie, starannie i odpowiedzialnie przestrzegając przepisów prawa i regulacji wewnętrznych;
 - b) obiektywizmem tzn. dokonują oceny zdarzenia przy wzięciu pod uwagę wszystkich związanych ze sprawą okoliczności i nie kierują się przy formułowaniu wniosków własnym interesem oraz nie ulegają wpływom innych osób;
 - c) poufnością tzn. w trakcie realizacji procesu nadzoru chronią informację uzyskaną w trakcie wykonywania obowiązków;
 - d) profesjonalizmem tzn. wykorzystują w realizacji obowiązków niezbędną wiedzę, umiejętności i doświadczenie.
- 2.6. Działania nadzorcze prowadzone przez BNR w ramach monitorowania rynków są identyfikowalne i przejrzyste.

Nr wersji:	Data wydania	Numer strony
[1.0]	04.03.2020	Strona 4 z 8

- 2.7. Pracownicy BNR uczestniczący w procesie monitorowania zachowują niezależność w ocenie zidentyfikowanych zdarzeń.
- 2.8. Pracownicy BNR w trakcie wykonywanych obowiązków unikają konfliktów interesów na poziomie indywidualnym i korporacyjnym.
- 2.9. Dla skutecznego nadzoru obrotu giełdowego w celu identyfikacji nadużyć i im zapobiegania, niezbędny jest udział wszystkich uczestników rynku giełdowego w tym również pracowników wszystkich jednostek organizacyjnych Giełdy, w szczególności poprzez przekazywanie informacji o podejrzeniu wystąpienia naruszeń Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii.
- 2.10. W celu zgłaszania przez uczestników rynku giełdowego podejrzeń wystąpienia nadużyć rynkowych, Giełda udostępnia na swojej stronie internetowej adres e-mail: bnr@tge.pl

Rozdział 3. Dobre praktyki giełdowe.

- 3.1. Członek Giełdy / Członek OTF powinien prowadzić działalność na giełdzie zgodnie ze Szczegółowymi zasadami nadzoru, Regulaminem RTG, Regulaminem OTF i innymi przepisami obowiązującymi na rynku, przepisami ustawowymi oraz regulacyjnymi na szczeblu unijnym lub krajowym, które mają na celu zachowanie integralności i przejrzystości obrotu giełdowego na rynkach prowadzonych przez Giełdę.
- 3.2. Członek Giełdy / Członek OTF powinien prowadzić swoją działalność z należytą starannością, w sposób transparentny i bezstronny wobec pozostałych uczestników obrotu, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa obrotu.
- 3.3. Członek Giełdy / Członek OTF obowiązany jest do podjęcia niezbędnych, skutecznych działań organizacyjnych oraz proceduralnych w celu przeciwdziałania wystąpieniu zdarzeń mogących stanowić nadużycie lub próbę nadużycia na rynku.

Rozdział 4. Określenie nadużyć na rynku.

Oddział 1 Zakaz manipulacji.

- 4.1. Dokonywanie lub próba dokonania manipulacji na RTG i OTF jest zabronione.
- 4.2. Zabronione jest każde działanie polegające na zawieraniu transakcji, składaniu zleceń lub innym zachowaniu, które stwarza albo może stwarzać nieuczciwe warunki obrotu giełdowego chyba, że Członek Giełdy/ Członek OTF zawierający transakcję lub składający zlecenie lub podejmujący każde inne zachowanie dowiedzie, iż dana transakcja, zlecenie lub zachowanie nastąpiły z zasadnych powodów i są zgodne z przyjętymi praktykami rynkowymi i przepisami prawa.

Oddział 2 Określenie działań stanowiących lub mogących stanowić manipulację.

Przez „manipulację” należy rozumieć w szczególności:

- 4.3. Zawieranie jakichkolwiek transakcji lub składanie zleceń dotyczących towarów giełdowych dopuszczonych do obrotu na RTG lub OTF:
 - a) które dają lub mogą dawać fałszywe lub wprowadzające w błąd sygnały dotyczące podaży, popytu lub ceny towarów giełdowych; lub
 - b) przez którą to transakcję lub zlecenie Członek Giełdy / Członek OTF lub Członkowie Giełdy / Członkowie OTF działający w porozumieniu kształtują lub próbują kształtować cenę jednego lub kilku towarów giełdowych na sztucznym poziomie, chyba że Członek Giełdy / Członek OTF lub Członkowie Giełdy / Członkowie OTF zawierający taką transakcję lub składający takie zlecenie wykażą, że przyczyny ich działania są zgodne z prawem, a taka transakcja lub takie zlecenie są zgodne z praktykami rynkowymi przyjętymi na RTG lub OTF; lub

Nr wersji:	Data wydania	Numer strony
[1.0]	04.03.2020	Strona 5 z 8

- c) które stosują lub próbują stosować fikcyjne mechanizmy lub wszelkie inne formy oszustwa lub podstępu, które dają lub mogłyby dawać fałszywe lub wprowadzające w błąd sygnały dotyczące podaży towarów giełdowych, popytu na takie towary giełdowe lub ich ceny.
- 4.4. Rozpowszechnianie przez media, w tym Internet, lub wszelkimi innymi sposobami informacji, która daje lub mogłaby dawać fałszywe lub wprowadzające w błąd sygnały dotyczące podaży towarów giełdowych, popytu na takie towary giełdowe lub ich ceny, w tym rozpowszechnianie plotek oraz fałszywych lub wprowadzających w błąd informacji, jeżeli osoba fizyczna lub Członek Giełdy / Członek OTF je rozpowszechniający wiedział lub powinien był wiedzieć, że informacja taka jest fałszywa lub wprowadzająca w błąd.
- 4.5. Składanie zleceń lub zawieranie transakcji przy jednoczesnym wprowadzaniu uczestników obrotu w błąd, w szczególności poprzez składanie zleceń lub zawieranie transakcji, których cena znacząco odbiega od cen obserwowanych dla instrumentu na towar, albo wykorzystywanie ich błędu co do ceny towarów giełdowych.
- 4.6. Zapewnianie kontroli nad popytem lub podażą towaru giełdowego z naruszeniem zasad uczciwego obrotu lub w sposób powodujący bezpośrednio lub pośrednio ustalanie cen nabycia lub zbycia towaru w sposób naruszający zasady uczciwej wyceny.

Oddział 3 Określenie zdarzeń stanowiących próbę manipulacji.

Przez próbę manipulacji należy rozumieć w szczególności:

- 4.7. Zawieranie jakichkolwiek transakcji, składanie jakichkolwiek zleceń lub podejmowanie wszelkich innych działań dotyczących towarów giełdowych dopuszczonych do obrotu na RTG lub OTF z zamiarem:
- a) wygenerowania fałszywych lub wprowadzających w błąd sygnałów dotyczących podaży instrumentów na towar sprzedawanych w obrocie na RTG lub OTF, popytu na takie instrumenty lub ich ceny; lub
 - b) kształtowania ceny jednego lub kilku instrumentów na towar sprzedawanych na RTG lub OTF na sztucznym poziomie, chyba że Członek Giełdy / Członek OTF zawierający transakcje lub składający zlecenia wykaże, że przyczyny jego działania są zgodne z prawem, a taka transakcja lub takie zlecenie są zgodne z praktykami rynkowymi przyjętymi na RTG lub OTF; lub
 - c) stosowania fikcyjnego mechanizmu lub innych form oszustwa lub podstępu, które generują lub mogłyby generować fałszywe lub wprowadzające w błąd sygnały dotyczące podaży instrumentów na towar sprzedawanych na RTG lub OTF, popytu na takie instrumenty lub ich ceny.
- 4.8. Rozpowszechnianie informacji za pośrednictwem mediów, w tym Internetu, lub innych środków z zamiarem wygenerowania fałszywych lub wprowadzających w błąd sygnałów dotyczących podaży instrumentów na towar sprzedawanych na RTG lub OTF, popytu na takie instrumenty lub ich ceny.

Oddział 4 Zakaz wykorzystywania informacji poufnej.

- 4.9. Członek Giełdy / Członek OTF posiadający informację poufną dotyczącą towaru będącego w obrocie giełdowym nie może:
- a) wykorzystywać takiej informacji poprzez nabywanie lub zbywanie lub próbę nabycia lub zbycia, na rachunek własny lub na rachunek osoby trzeciej, bezpośrednio lub pośrednio, towarów będących w obrocie giełdowym, których ta informacja dotyczy;
 - b) ujawniać takiej informacji jakiegokolwiek osobie, chyba że takie ujawnienie odbywa się w ramach standardowych czynności wykonywanych przez te osoby w ramach zatrudnienia, wykonywania swojego zawodu lub obowiązków;

Nr wersji:	Data wydania	Numer strony
[1.0]	04.03.2020	Strona 6 z 8

- c) zalecać innej osobie, w oparciu o informację poufną, nabycie lub zbycie towarów będących w obrocie giełdowym, do których odnosi się ta informacja, udzielać rekomendacji lub nakłaniać inną osobę, w oparciu o informację poufną, do nabycia lub zbycia takich towarów.

Oddział 5 Określenie informacji poufnej.

- 4.10. Informacją poufną jest - określona w sposób precyzyjny - informacja dotycząca, bezpośrednio lub pośrednio, jednego lub kilku towarów giełdowych albo nabywania lub zbywania takich towarów, która nie została przekazana do publicznej wiadomości, a która po takim przekazaniu mogłaby w istotny sposób wpłynąć na cenę towarów giełdowych, przy czym dana informacja:
- a) jest określona w sposób precyzyjny, wtedy gdy wskazuje na okoliczności lub zdarzenia, które wystąpiły lub których wystąpienia można zasadnie oczekiwać, a jej charakter w wystarczającym stopniu umożliwia dokonanie oceny potencjalnego wpływu tych okoliczności lub zdarzeń na cenę lub wartość towarów giełdowych;
 - b) mogłaby po przekazaniu do publicznej wiadomości w istotny sposób wpłynąć na cenę lub wartość towarów giełdowych, wtedy gdy mogłaby ona zostać wykorzystana przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych przez racjonalnie działającego uczestnika obrotu;
 - c) w odniesieniu do osób zajmujących się wykonywaniem dyspozycji dotyczących towarów giełdowych, ma charakter informacji poufnej, również wtedy gdy została przekazana tej osobie przez inwestora lub inną osobę mającą wiedzę o takich dyspozycjach, i dotyczy składanych przez inwestora dyspozycji nabycia lub zbycia towarów giełdowych, przy spełnieniu przesłanek określonych w pkt a) i b).

Rozdział 5. Uprawnienia nadzorcze.

- 5.1. W ramach realizacji funkcji nadzoru rynku, BNR posiada uprawnienia do monitorowania RTG oraz OTF, przeprowadzania postępowania wyjaśniającego w przypadku:
- a) identyfikacji znamion uzasadniających wystąpienie nadużycia lub próby nadużycia rynkowego;
 - b) identyfikacji okoliczności wskazujących na prawdopodobieństwo nadużycia lub sygnałów rynkowych wskazujących na nietypowe zachowanie uczestników obrotu;
 - c) podejrzania naruszenia regulacji giełdowych przez osoby reprezentujące Członków Giełdy / Członków OTF w transakcjach giełdowych, w szczególności dotyczących zasad bezpieczeństwa obrotu.
- 5.2. Członek Giełdy / Członek OTF jest zobowiązany do współpracy oraz do przekazania na podstawie pisemnego (np. e-mail) wystąpienia pracownika BNR, wszelkich informacji i dokumentów, które BNR uzna za istotne dla wyjaśnienia okoliczności każdego zdarzenia objętego postępowaniem wyjaśniającym, we wskazanym terminie. Członek Giełdy / Członek OTF jest zobowiązany do dokonania niezbędnych uzgodnień z osobami trzecimi w zakresie zachowania poufności przekazywanych informacji.

Rozdział 6. Raportowanie.

- 6.1. Informacje uzyskane przez BNR mogą być wykorzystane w celu realizacji uprawnień i zadań określonych w niniejszych Szczegółowych zasadach nadzoru i stanowią tajemnicę zawodową określoną w ustawie o giełdach towarowych. Informacje objęte tajemnicą zawodową mogą być ujawnione lub przekazane w przypadkach określonych w ustawie o giełdach towarowych, odpowiednich przepisach ustawowych oraz regulacyjnych na szczeblu unijnym lub krajowym z zastrzeżeniem pkt. 6.2 i 6.3.
- 6.2. BNR przekazuje powiadomienia o uzasadnionym podejrzeniu nadużycia na rynku do URE w zakresie towarów giełdowych będących określonymi rodzajami energii lub paliwami

Nr wersji:	Data wydania	Numer strony
[1.0]	04.03.2020	Strona 7 z 8

gazowymi, lub do KNF w zakresie pozostałych towarów giełdowych będących przedmiotem obrotu na RTG, lub do URE i KNF w zakresie produktów energetycznych będących przedmiotem obrotu hurtowego na OTF.

- 6.3. BNR może przekazywać informacje uzyskane zgodnie z niniejszymi Szczegółowymi zasadami nadzoru do zespołów nadzoru rynku na innych giełdach lub do Operatorów Systemów Przesyłowych, jeżeli Giełda podpisała umowę z taką giełdą lub operatorem, informacja jest wykorzystywana wyłącznie do realizacji zadań nadzoru rynku, a poufność informacji jest właściwie chroniona.
- 6.4. BNR okresowo przekazuje do Zarządu Giełdy sprawozdania z prowadzonej działalności.

Rozdział 7. Działalność edukacyjno – szkoleniowa.

- 7.1. BNR uczestniczy w działaniach edukacyjnych i szkoleniowych dla Członków Giełdy / Członków OTF przeprowadzanych przez Giełdę oraz promuje działania służące eliminacji zdarzeń mogących stanowić nadużycia na rynku.
- 7.2. BNR uczestniczy w szkoleniach przeprowadzanych przez Giełdę dla osób upoważnionych przez Członków Giełdy / Członków OTF do przekazywania zleceń na giełdę, w szczególności w zakresie identyfikacji zdarzeń o znamionach nadużyć rynkowych.

Rozdział 8. Sankcje.

- 8.1. Jeżeli Członek Giełdy / Członek OTF narusza zapisy Szczegółowych zasad nadzoru, uniemożliwia lub utrudnia przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego, nie przekazuje w wymaganym terminie informacji lub dokumentów dla przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego, lub został skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo określone w ustawie o giełdach towarowych popełnione na rynku organizowanym przez Giełdę, BNR może podjąć w stosunku do takiego Członka Giełdy / Członka OTF następujące środki:
- a) wystosować ostrzeżenie;
 - b) rekomendować Zarządowi Giełdy podjęcie środków przewidzianych odpowiednio w § 84 ust. 2 Regulaminu RTG lub w § 98 ust.2 Regulaminu OTF.

Rozdział 9. Postanowienia końcowe.

- 9.1. Za aktualizację treści Szczegółowych zasad nadzoru odpowiada kierujący jednostką organizacyjną określoną w karcie tytułowej regulacji, jako wypełniający personalnie rolę właściciela regulacji.
- 9.2. Nie rzadziej niż raz w roku właściciel Szczegółowych zasad nadzoru przeprowadza ich przegląd i w przypadku stwierdzenia takiej konieczności dokonuje jej aktualizacji. Częstsze przeglądy powinny być przeprowadzane w przypadku wystąpienia istotnych zmian w środowisku wewnętrznym Giełdy lub jej otoczeniu, mających wpływ na zagadnienia zawarte w regulacji.
- 9.3. Przypadki naruszeń lub odstępstw od stosowania zapisów Szczegółowych zasad nadzoru oraz ewentualnych skarg dotyczących obszaru nimi objętego powinny być zgłaszane do Biura Compliance i Ryzyka.

Nr wersji:	Data wydania	Numer strony
[1.0]	04.03.2020	Strona 8 z 8